

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-110

2.2.2022

Fremtind Forsikring AS

Motorvogn

Fiktivt tyveri av motorvogn? – brudd på opplysningsplikten? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte til selskapet 24.11.20 at han hadde mistet blant annet en bilnøkkel i sjøen under en båttur 17.8.20. Sikrede kontaktet selskapet på nytt den 30.11.20 og meldte tyveri av bil. Sikrede forklarte at han kun hadde én nøkkel til bilen som følge av at den andre var mistet på sjøen. Selskapet foretok en avlesning av nøkkelen. Nøkkelen viste at bilens kilometerstand ved sist bruk var lavere enn den som var registrert ved en EU-kontroll utført 23.9.20. Selskapet mente derfor at forklaringen om at sikrede hadde mistet den andre nøkkelen i sjøen var uriktig, og at tyveriet ikke var reelt. Selskapet avslo erstatning og sa opp forsikringsavtalen etter fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Sikrede innhentet en uttalelse fra mekanikeren som hadde utført EU-kontrollen og hvor det fremgikk at det ble registrert feil kilometerstand under kontrollen. Sikrede mente derfor at avlesningen av nøkkelen ikke kunne tas til inntekt for at hans forklaring om at den tapte nøkkelen var uriktig. Sikrede bestred også at tyveriet var fiktivt. Selskapet opprettholdt avslaget og viste til at uttalelsen ikke kunne vektlegges blant annet fordi den var skrevet flere måneder etter kontrollen, og det gikk ikke frem av uttalelsen hvordan feilen ble oppdaget eller hva som var korrekt kilometerstand. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter tyveri og spørsmålet om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede kontaktet selskapet per telefon den 24.11.20 og meldte at han hadde mistet flere eiendeler i sjøen under en båttur 17.8.20, herunder en bilnøkkel. Sikrede opplyste at han tidligere hadde forsøkt å melde denne skaden via selskapets internettløsning, uten at skaden ble registrert.

Sikrede kontaktet selskapet på nytt den 30.11.20 og meldte tyveri av den forsikrede bilen. Tyveriet skal ha skjedd den 28.11.20. I egenerklæringsskjema utfylt av sikrede datert 30.11.20 ble det opplyst at kilometerstanden på tyveritidspunktet var "ca. 185 tusen". Det var videre krysset av for "nei" på spørsmål om bilen hadde ureparerte skader.

Sikrede meldte tyveriet til politiet. Politiet henla saken 3.12.20 da det ikke hadde fremkommet tilstrekkelige opplysninger til å identifisere gjerningsmannen.

Selskapets utreder avholdt samtale med sikrede den 22.12.20. Sikrede forklarte ifølge samtalereferatet at han hadde vært på båttur sammen med en kamerat og sin sønn da han blant annet mistet bilnøkkelen i vannet:

Jeg gjorde skadelidte kjent med at han i sin første melding til selskapet om biltyveriet hadde opplyst at han hadde kontroll på to nøkler. Han svarte at han ikke hadde tenkt så mye over at han mistet Porsche nøkkelen i

vannet. Han trodde først den ikke var med der, men da han ikke fant den hjemme, mener han at den måtte ha sittet på knippet han mistet. Han har ingen annen forklaring på det. Den er ikke hjemme. Han sa at han også manglet en nøkkel til sin Tiguan, og mener at den også må ha vært på knippet han mistet.

Sikrede skal ha blitt bedt om å forklare hva som skjedde da bilen ble stjålet:

... Denne dagen hadde han en avtale med (G) om å treffe han der han parkerte bilen. Det er en fast plass hvor de pleier å møtes. Det har de gjort mange ganger. Årsaken er at det er lett å kjøre rett dit hjemmefra og parkere. Han slipper da parkere på (J) og betale for det. Han regner også med at det er rimelig trygt å parkereslike biler i Norge, samme hvor de står. Han et også at det er vanskelig å stjele slike biler som har startspærre. Selv tror han at bilen måtte ha blitt fjernet på henger. Han kunne ikke huske at det var noe spor etter det.

Da han parkerte denne gangen, var det noe vegarbeid på stedet og det var satt opp noen midlertidige gjerder osv. Så da de kom tilbake for at skadelidte skulle hente bilen sin, trodde han først at bilen hadde stått til hinder og var tauet inn. Han ringte først politiet og spurte hvilke inntauingsfirmaer de brukte og sjekket med disse, men bilen var ikke tauet av noen av dem. Han ringte derfor politiet igjen og meldte at bilen var borte, trolig stjålet. ...

Videre skal sikrede ha forklart:

Selve bilen var i tipp topp stand. Den hadde nylig vært inne til rense og vask og var EU godkjent uten merknader. Det er en bil han bruker til "kosekjøring". Det var ikke noe løssøre i bilen som han kom på.

...

Skadelidte sa han hadde bombrikke i bilen som ble stjålet, men at brikken ikke var i bilen. Jeg spurte hvorfor og han at det da ble litt ekstra bry for bomringselskapet. Det var ingen annen grunn. Han gjorde det tilsvarende med den andre bilen han hadde.

Bilen var på EU-kontroll 23.9.20 hos S.A. Ifølge kontrollseddelen ble det ikke avdekket feil eller mangler ved bilen, og kilometerstanden ble avlest til 186 925 km.

Bilen var sist registrert med en bompassering den 30.5.20. Det var derfor ingen registrerte bompasseringer den dagen bilen var til EU-kontroll eller den dagen bilen ble stjålet. Sikrede har forklart at bilen ble fraktet av hans kamerat på henger til EU-kontrollen. Bompasseringen til bilen som trakk hengeren tilsier at EU-kontrollen, inkludert av- og pålasting, har tatt ca. femten minutter.

Selskapet fikk avlest nøkkelen hos P.C.O. Avlesningen kunne ikke avdekke datoen for når nøkkelen sist ble benyttet, men det kunne avleses hvilken kilometerstand bilen hadde da nøkkelen sist var benyttet, hvilket var 186 470 km.

Selskapet besluttet den 10.2.21 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtale på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet anførte i hovedsak at tyveriet ikke var reelt og viste blant annet til at sikrede hadde forklart seg uriktig vedrørende sin besittelse av bilens nøkler. Selskapet viste til at den avleste kilometerstanden fra den innleverte nøkkelen var lavere enn den kilometerstanden som var avlest ved EU-kontrollen. Bilen måtte derfor ha vært kjørt med en annen nøkkel i forkant av EU-kontrollen. Sikredes forklaring om at den andre nøkkelen var mistet i sjøen var derfor feil.

Sikrede klaget på selskapets avgjørelse og fremla blant annet en e-post av 5.5.21 fra mekanikeren som hadde utført EU-kontrollen:

Ved utført eu kontroll har Jeg klar å skrive feil km. stand, Det er bare å beklage.

Vi noterer ned alle opplysninger om data på bil ved gjennomgang av Eu kontrollen, når vi er ferdig går vi inn på kontoret og fører Eu kontrollen på datamaskin.

Jeg fikk briller for 6 år siden P.G.A. dårligere syn ved lesing, Jeg ønsker å gjøre en god jobb.

I dag leser jeg km.stand og chassi nr. to ganger på alle biler for å hindre att dette skjer igjen.

Selskapet opprettholdt avslaget etter en ny vurdering 15.6.21. Selskapet viste blant annet til at uttalelsen ikke kunne vektlegges fordi den var skrevet flere måneder etter kontrollen, og det gikk ikke frem av uttalelsen hvordan feilen ble oppdaget eller hva som var korrekt kilometerstand.

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for tapet av bilen. Sikrede krever også sakskostnadene dekket.

Selskapet har en streng bevisbyrde for at sikrede uredelig har brutt opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. blant annet FinKN 2017-313 og 2020-520. Denne er ikke oppfylt. Sikrede har ikke forklart seg uriktig vedrørende bilens nøkler. Sikrede var kun i besittelse av én nøkkel, og denne er overlevert selskapet.

Mekanikeren som har utført EU-kontrollen har bekreftet at han fylte ut feil kilometerstand i kontrollseddelen, slik at denne avlesningen ikke kan tillegges vekt. Selskapet har derfor ikke dokumentert at bilen må ha vært kjørt med en annen nøkkel før tyveriet.

Sikrede har ikke forklart seg uriktig om bilens kilometerstand før tyveriet. Kontrollseddelen fra EU-kontrollen foretatt kort tid før tyveriet var uten anmerkninger. Den gjennomførte EU-kontrollen viser for øvrig at bilen var i sikredes besittelse den 23.9.20, og det er derfor uten betydning at det ikke er registrert bompaseringer tilknyttet bilen siden 30.5.20.

Sikrede har sannsynliggjort at bilen ble fraktet på henger til EU-kontrollen. Dette er ikke uvanlig for denne typen bil.

Selskapet anførte ikke i avslaget gitt 10.2.21 at sikrede uredelig hadde brutt opplysningsplikten hva gjelder forklaringen om selve tapet av nøkkelen. Dette ble først anført under klagebehandlingen den 15.6.21 og kan ikke anses som "uten ugrunnet opphold", jf. fal. § 4-14. Selskapet er derfor avskåret fra å anføre dette som avslagsgrunn. Selskapet har uansett ikke dokumentert at forklaringen sikrede har gitt i forbindelse med tapet av nøkkelen er uriktig.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede forklarte først til utreder at han hadde kontroll over to nøkler til bilen. Sikrede endret deretter forklaring om at han hadde mistet den ene nøkkelen.

Avlesningen av nøkkelen viser at bilen hadde en kilometerstand på 186 470 km sist bilen var i bruk. I kontrollseddelen fra EU-kontrollen 23.9.20 var bilen avlest med en kilometerstand på 186 925. Den avleste nøkkelen kan derfor ikke ha vært benyttet ved EU-kontrollen og senere bruk. Forklaringen sikrede har gitt om at han kun var i besittelse av én nøkkel som følge av at han mistet den andre i sjøen, er derfor uriktig.

Forklaringen til mekanikeren kan ikke tillegges vekt. Uttalelsen sier ingen ting om hva feilen bestod av, eller hva som var den korrekte kilometerstanden. Utreder har vært i kontakt med mekanikeren før avslaget ble gitt, uten at den eventuelle feilen ble påpekt. Det er derfor påfallende at denne uttalelsen kommer lang tid etter selve kontrollen, og etter at sikrede har mottatt avslag.

Selskapet anførte allerede i avslaget 10.2.21 at sikrede har gitt uriktige forklaringer vedrørende nøkkelen, herunder at det må være den angivelige tapte nøkkelen som ble benyttet i forbindelse med EU-kontrollen og eventuelt senere bruk. Selskapet må gis anledning til å imøtegå nye fremlagte bevis, som uttalelsen fra mekanikeren på verkstedet. At selskapet ytterligere begrunner avslaget under en klagebehandling, er ikke det samme som å anføre en ny avslagsgrunn, og selskapet har ikke brutt reklamasjonsreglene i fal. § 4-14.

Dersom bilen var kjørbær, fremstår det underlig at bilen ble fraktet på henger til kontrollen. EU-kontrollen ble utført på kveldstid og kan ikke ha tatt mer enn femten minutter. Dette inkluderer tiden til å laste bilen av og på hengeren. Dette synes ikke å harmonere med mekanikerens forklaring om at det er påfallende at det ikke er registrert noen bompasseringer tilknyttet bilen siden 30.5.20, heller ikke dagen bilen angivelig skal ha blitt stjålet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Ifølge fal. § 8-1 fjerde ledd kan selskapet avslå erstatning dersom sikrede bevisst har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, og sikrede visste eller måtte forstå at opplysningene kunne medføre en uberettiget erstatningsutbetaling. Har sikrede gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot selskapet i anledning samme hendelse. Selskapet har også adgang til å si opp samtlige forsikringsavtaler med en ukes varsel, samt nekte fremtidig kundeforhold, jf. fal. § 8-1 femte ledd.

Selskapet har bevisbyrden og det må foreligge en klar sannsynlighetsovervekt for dette, både faktisk og rettslig, jf. Rt. 1989 s. 689.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om tyveriet av motorvognen er fiktivt. Nemnda mener en forsvarlig behandling av saken krever at omstendighetene rundt EU-kontrollen og tyveriet belyses ved muntlige forklaringer fra sikrede, mekanikeren og sikredes kamerat som var til stede da tyveriet ble oppdaget og da sikrede skal ha mistet bilnøkkelen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).